

GONDOLATOK A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI TELEMATIKAI FEJLESZTÉSRŐL AZ EDDIG ELÉRT EREDMÉNYEK ÉS A TOVÁBBI TERVEK TÜKRÉBEN

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a közművelődési szolgáltatás összevont intézményként, a Pedagógiai és Közművelődési Intézet keretein belül működik. A Pedagógiai és Közművelődési Intézet Közművelődési Alrendszere önálló épületben, Miskolc belvárosában helyezkedik el. Intézetünk helyzetéből adódóan a Közművelődési Alrendszer jó kapcsolatokat épített ki a közoktatás területével is.

Az utóbbi években sikerült kialakítani megyénkben a decentrumok és bázishelyek rendszerét, amelynek keretében elsőként Kazinbarcikán, Sárospatakon, Mezőkövesden és Encsen (ez kb. 70%-os lefedettséget jelent) alakult decentrum. Ezt a rendszert még 2-3 város bevonásával tervezzük teljessé tenni. A decentrumok elsősorban információs kistérségi központokként próbálják a közművelődési intézmények közötti jobb kapcsolattartást élnékiteni. A bázishelyek az egyes közművelődési területek koordinálása érdekében az adott terület kiemelkedő képviselőinek irányításával jöttek létre. Így alakult meg a Miskolci Galériában a vizuális művészetek bázishelye, Kazinbarcikán a Játsház, kismesterségek bázishelye, a miskolci Ady Endre Művelődési Központban, a Szinavölgyi Néptánc Egyesület székhelyén a Mozgásművészeti bázishely. Mint a decentrumok rendszerét, a bázishelyeket is ki kívánjuk bővíteni, például az ének-zenei, a színházi, a művelődésigazgatási és az informatikai bázishelyekkel. A decentrumok és a bázishelyek kapcsolatának alapja az informatikai együttműködés, így kiváló lehetőség kínálkozik a Közművelődési Információs Hálózat megszervezésénél az eddig kiépült rendszerek továbbfejlesztésére.

A közművelődési intézmények számítástechnikai állapota sajnos nem tart lépést a kiépülő információs rendszerrel. A 176 közművelődési intézményből 30-ban van valamilyen típusú számítógép. Ezek a gépek többségükben 386-os PC-k, és java részben gazdasági, számviteli feladatokat látnak el. Internetes elérhetőség még városi szinten is alig akad.

A Pedagógiai és Közművelődési Intézet Közművelődési Alrendszerénél is csak 1997 második felében nyílt lehetőség informatikai fejlesztésre. A meglévő 386-os PC mellé sikerült a Megyei Önkormányzat támogatásával két Pentium típusú számítógépet beszerezni, amelyekre megindult az Intézet közművelődési adatbázisának kialakítása.

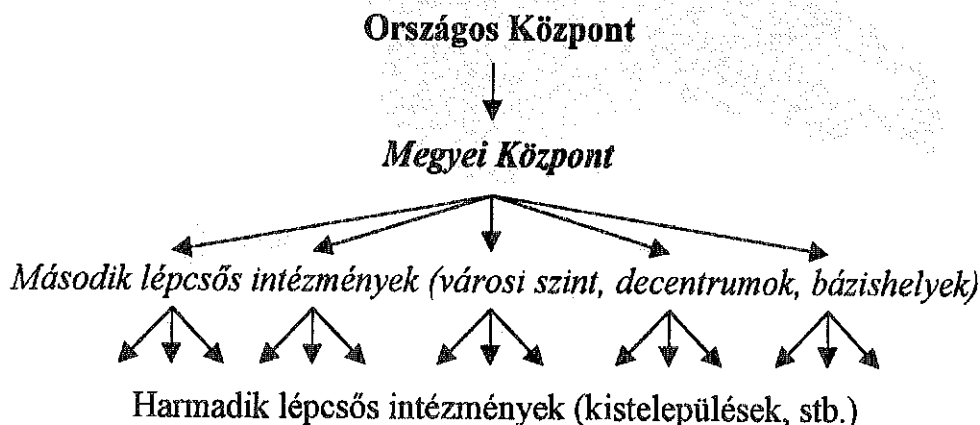
Elmondható, hogy a megye közművelődési intézményeiben működő számítógépek jóval elmaradnak mind számban, mind teljesítményben az elképzelt Közművelődési Információs Hálózat igényeitől. A gépek hálózati kapcsolatban nem állnak egymással.

A Közművelődési Információs Hálózat kialakításához nélkülözhetetlen szakemberek képzése pedig még jobban elmarad az elvárt igényektől, mint az infrastrukturális háttér. Az Intézetben, és a már működő bázishelyeken a kulturális örökség részét képező adatmennyiség jelentős része képi információ, így az adatbevitel során egyre inkább érezhetővé vált a vizuális alkotások digitalizálásának megoldatlansága. A létrejövő számítógépes eszközpark segítségével ezen problémák is orvosolhatóvá válnak.

A megyei Közművelődési Információs Hálózat kialakításánál első lépésként figyelembe kell venni az országos rendszerhez való szerves kapcsolódást. Az együttműködés kialakítását követően, ill. azzal párhuzamosan az ún. második lépcsős partnerekkel való együttműködés kialakítása a legfontosabb. Ez a szint a jelenlegi decentrumok, ill. bázishelyek rendszerébe illeszkedne be. Ez a hálózat nagyjából a megyei területfejlesztési koncepció területi felosztását követve kisebb egységekre (8-10 régióra) osztja a megyét.

A Közművelődési Információs Hálózat megyei központja az itt kialakítandó alközpontokkal tartja a napi kapcsolatot. Erre a rendszerre az ütemtervnek megfelelően épülnének rá a kistételepülések információs egységei. Az információs szolgáltatás a teljes kialakítást követően egy külön e célra kialakítandó program segítségével a következő szerkezeti rendszernek megfelelően áramoltatná az adatokat:

A primer információk - amelyek az intézmény saját adatait, programjait, szolgáltatásait jelentik - a rendszerben öt követő lépcsőfokon keresztül kerülnek be a hálózatba. Ezen hálózati elemek felfelé szintén csak az öt követő egységgel tartják a közvetlen kapcsolatot. Így minden intézmény csak egy egység felé szolgáltatja adatait, ám a rendszer lehetőségeiből adódóan egymással ettől függetlenül tudják a közvetlen kapcsolatot tartani. Az adatok heti, ill. havi rendszerességgel frissítésre kerülnek. A központ, s minden alközpont feladatai közé tartozik majd a közvetlenül alá tartozó adatszolgáltató egységek információinak egységesítése és továbbítása.

A Közművelődési Információs Hálózat alapvető céljának tekintjük a megyei közművelődési intézményrendszer, valamint az ezen intézményekhez kötődő kulturális szervezetek bemutatását. A hálózat kiépítése kiterjed a megye minden településére.

Célunk, hogy naprakész tájékoztatást nyújtsunk az intézmények szolgáltatásairól, programjairól, és mindezen adatokból egy folyamatosan bővülő archívumot alakítsunk ki. Ezzel a lépéssel a közhasznú információs szolgáltatásokat nyújtó adatbázisok létrehozását is ösztönözni szeretnénk.

A Közművelődési Információs Hálózat céljának tekinti a megye más kulturális intézményeivel egy egységes Kulturális Információs Rendszer kialakítását.

Hosszú távon szeretnénk rendszeres kapcsolatot kialakítani a helyi és regionális (nyomtatott és elektronikus) médiákkal, civil szervezetekkel, helyi önkormányzati szövetségekkel (pl. Zempléni Településszövetség, Órhegy Egyesület).

A létrejövő Információs Hálózatot nyitottá kívánjuk tenni a közoktatás, a területfejlesztés és az idegenforgalom felé, célként tűzve ki velük közös adatbázis kialakítását.

A megyei Közművelődési Információs Hálózat három éves fejlesztési ütemezése

1998.

a MKM és a BM által kiírt pályázatok segítségével a megyei központ kialakítása;

ennek bekapcsolása az országos rendszerbe;

a II. félétől a kialakított továbbképzési helyszínen a közművelődési (és más, kulturális területen dolgozó) munkatársak informatikai képzésének beindítása (számítástechnikai alapok, az Internet használata, adatrögzítés, adatbevitel, stb. - egyeztetés és igények szerinti rugalmas szervezésben);

a már rendelkezésre álló adatok egységes formába öntése és számítógépbe vitele (ahol erre már megvan a lehetőség);

a megye más kulturális intézményeiben kialakuló információs rendszerek összehangolása.

1999.

a megye nagyobb művelődési intézményeinek megfelelő informatikai berendezésekkel való ellátása;

ezeknek bekapcsolása a megyei (és ezzel az országos) információs rendszerbe;

az egységes megyei kulturális információs adatbázis működésének beindulása;

az adatok digitalizálásának folytatása;

az aktuális információk, programok folyamatos szolgáltatása;

a megye kisebb településein működő közművelődési intézmények bevonásának előkészítése; a továbbképzések folytatása.

2000.

a megye kisebb településein működő közművelődési intézmények megfelelő informatikai berendezésekkel való ellátása;

ezeknek bekapcsolása a megyei (és ezzel az országos) információs rendszerbe;

az adatok digitalizálásának folytatása;

az aktuális információk, programok folyamatos szolgáltatása; a továbbképzések folytatása.

A megyei kulturális információk hatékonyságát növelendő a megye négy intézménye (Herman Ottó Múzeum, II. Rákóczi Ferenc Megyei könyvtár, Megyei Levéltár és Intézményünk) együttműködési megállapodást kötött, és elhatározta, hogy a már meglévő, és a most kialakítandó adatbázisokat egységes formára igazítva létrehozzák a megyei Közgyűteményi és Közművelődési Információs Rendszert, és a közösen meghatározott adataikat e felületen jelenítik meg.

Az önálló országos hálózattal rendelkező intézmények megyei szintű adatait a következő alapvető formában egységesítjük:

Település

Intézmény (szervezet)

Program

Szolgáltatás

Mindegyik csoport csak kiindulási helyként szolgál, mintegy megközelítési lehetőség, bármelyik úton elindulva el lehet jutni a programokig, vagy a szolgáltatásokig és viszont, de el tudunk jutni a többi intézményig, valamint – a fejlesztési ütemnek megfelelően – az országos rendszereken keresztül akár az ország bármelyik településéig is.

Az intézmény (szervezet) csoportban elsősorban a rendszerben közreműködő intézmények bemutatása (rövid leírás, tájékoztatás, stb.), valamint az ott dolgozó munkatársak adatai találhatóak meg.

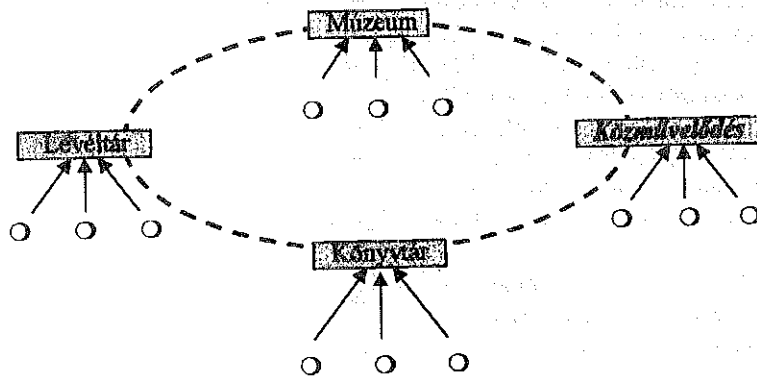
A szervezet megjelölés hosszú távon lehetővé tenné a nem intézményi (egyesületi, alapítványi, stb.) kulturális szervezetek bemutatását, végső soron egy teljes körű megyei kulturális információs bázis kialakítását.

A program csoportban a közreműködő szervezetek aktuális programjai, rendezvényei szereplnének, lehetőleg minél nagyobb időbeni áttekintéssel.

A szolgáltatás csoportjában az adott szervezet kulturális és egyéb szolgáltatásai lennének feltüntetve. A megvalósuló Internetes adatszolgáltatási rendszer különböző elemeit (Település, Intézmény, Program, Szolgáltatás) más-más mértékben tudják feltölteni a csatlakozó szervezetek, de végső formájában egy egységes kulturális képet tudnak nyújtani megyénkről.

A beviendő adatokat egy erre a célra létrejött munkacsoport határozza meg és osztja fel egymás között.

Mindegyik intézmény a saját rendszerén belül dolgozza fel adatait, azoknak egységesítése, frissítése a négy megyei intézmény hatókörén belül történik.

Az eddigi pályázati eredmények tükrében a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közművelődési informatikai fejlesztés kimoz-

dult a holtpontról, és remélhetőleg legalább az eddigi ütemnek megfelelően fejlődik majd tovább.